

REGERINGEN

Regeringsbeslut 4

2005-03-17

Fö2005/865/CIV

Försvarsdepartementet

Verket för innovationssystem
101 58 STOCKHOLM

Uppdrag till VINNOVA att beställa ett forskningsprojekt

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att Verket för innovationssystem (VINNOVA) i egenskap av ansvarig myndighet för Sjösäkerhetsprogrammet skall beställa ett forskningsprojekt som avser en studie av sjunkförloppet av M/S Estonias förlisning. Huvudsyftet med studien skall vara att ta fram kunskap som kan bidra till att förbättra sjösäkerheten för fartyg i svenska vatten. Det skall vara möjligt för internationella forskningsinstitut att ingå i ansökningsförfarandet till forskningsprojektet. För detta ändamål får VINNOVA betala ut högst 8 000 000 kr i bidrag.

Finansiering skall ske genom de medel som återbetalats till staten från konsortiet för M/S Estonias övertäckning. Sjöfartsverket skall betala ut medlen till VINNOVA efter rekvisition.

VINNOVA skall senast den 1 februari 2006 redovisa till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) vilket forskningsinstitut eller konsortium som fått uppdraget, en beräkning av kostnaderna för uppdraget, hur uppdraget avses genomföras och när det beräknas vara avslutat.

Ärendet

Den för Estland, Finland och Sverige gemensamma haverikommissionens (JAIC) slutrapport om M/S Estonias förlisning lämnades i december 1997. I denna konstaterade kommissionen att fartyget hade en rad sjösäkerhetsbrister. Dessa avsåg bl.a. fartygets konstruktion, utrymningsmöjligheter och rutiner, räddningsutrustning samt räddningssystem. Enligt kommissionen var det huvudsakligen dessa brister som låg bakom olyckan och dess allvarliga konsekvenser. Mot denna bakgrund rekommenderades flera sjösäkerhetsförbättringar, av vilka många också har genomförts.

VINNOVA fick den 19 april 2001 regeringens uppdrag att fördela medel till stöd för sjösäkerhetsforskningen. Genom dessa medel startade VINNOVA ett sjösäkerhetsprogram. Programmet innebär en statlig insats för att höja sjösäkerheten där medfinansiering skett från näringslivet och organisationer. Hitintills har forskningsinsatser på närmare 100 miljoner kronor finansierats. Genom beslut den 10 februari 2005 har regeringen anslagit ytterligare 25 miljoner kronor för en förlängning av programmet till år 2007.

Genom forskningsprogrammet har bl.a. brister identifierats i de internationella regler som finns gällande brandbekämpning med vattendimma och problem med sjösättning av räddningsbåtar från fartyg i hårt väder. Inom programmet har vidare tagits fram en prototyp till en enkel, säker och billig överlevnadsdräkt, liksom stödsystem för beslut vid skrovskada med vatteninflöde. Det har också genomförts systematiska analyser av människors beteende vid katastrofsituationer och former för effektiv riskkommunikation.

Skälen för regeringens beslut

Regeringen lämnade den 19 april 2001 i uppdrag till Styrelsen för psykologiskt försvar att sammanställa en faktabank med information om M/S Estonias förlisning. Faktabanken skulle även innehålla ett material, som med utgångspunkt i det händelsescenario som beskrivs i den internationella haverikommissionens rapport (JAIC), beskriver hur fartyget kan ha vattenfyllts i haveriets slutskede.

Viceamiral Frank Rosenius och civilingenjör Staffan Sjöling fick av Styrelsen i uppdrag att genomföra en förstudie avseende sjunkförloppet. I studien analyserades översiktligt de möjliga vägarna för vatteninströmning i fartyget och konsekvenserna av detta för sjunkförloppet. För vissa utrymmen kunde utredarna inte i detalj redovisa hur vattnet trängte in i fartyget.

En huvudstudie av sjunkförloppet av M/S Estonias förlisning skulle kunna ge sådana erfarenheter som kan utnyttjas för att förbättra sjösäkerheten för dagens och morgondagens fartyg i svenska vatten.

VINNOVA bör i egenskap av ansvarig myndighet för Sjösäkerhetsprogrammet beställa ett forskningsprojekt avseende en huvudstudie av M/S Estonias sjunkförlopp. För att möjliggöra att internationell kunskap och erfarenhet tas tillvara bör det även vara möjligt för internationella

forskningsinstitut att ansöka om att på egen hand eller som del i ett konsortium genomföra forskningsprojektet. Projektet bör också omfatta insatser för att säkerställa att den kunskap som tas fram och de slutsatser som dras görs tillgängliga för den svenska sjöfartssektorn och andra relevanta aktörer.

På regeringens vägnar

Mona Sahlin

Sofia Karlsson

Likalydande till

Sjöfartsverket

Kopia till

Statsrådsberedningen

Utrikesdepartementet, EU

Försvarsdepartementet, EPS

Finansdepartementet, BA och S

Utbildnings- och kulturdepartementet, F

Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet

Näringsdepartementet, TP, BS, ITFoU och S

Sveriges ambassad i Tallinn

Sveriges ambassad i Helsingfors

Styrelsen för psykologiskt försvar